

HORMONLAR KEMİKLERİ SERTLEŞTİRİYOR

Cadılar ve asik suratlı dul kadınlar, eski maddelerde okuyucu karşısına sık sık kambur belli olarak çıkarlar. Sahiden de kadınların ilerleyen yaşlarında, buna benzer bel kemiği çarpıklıklarından şikâyet ettikleri bilinmektedir. Buna sebep olan, elli yaşını doldurmuş her dört kadından birinin kemik yapısında rastlanan "mineral eksikliği" olarak bilinen 'osteoporos'un ta kendisidir. Kemiklerde görülen bu mineral eksikliği, omurluğu yer yer parçalamakla ve buna bağlı olarak omurgayı çarpıtmakla etkisini gösteriyor. Bu tür şikâyetleri olan hastaların uyluk kemiği hafif bir yıkılmayla kolayca burkulabiliyor.

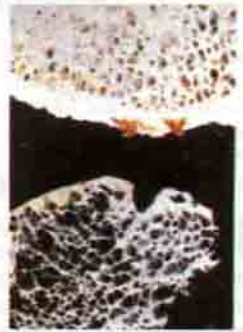
Eskiden vücudun dış kısmındaki ağrılar ve sıızılar önlenemiyor veya bunları tedavi etmek mümkün olmuyordu.

Hekimler, hormonun kemiği de sertleştirdiği kanısına, kadınların östrojenli ilaç almaya başlamalarıyla varmışlardır. Sözü edilen östrojenli ilaçlar, adet kesilmesinden sonra hormon bozukluklarından doğan şikâyetlerin -sıcak kan hücumu, baş ağrıları ve depresyonlar gibi- azaltılması amacıyla günümüzde de alınmaktadır. Böylece östrojen bileşimli malzemelerle muayene edilmiş kadınlar, diğerlerine nazaran 'osteoporos' hastalığına daha az yakalanıyorlar.

Amerikalı bilim adamları günümüzde bu olaya açıklık getirmişlerdir. Tukson-Arizona Üniversitesi'nden Genç-Araştırmacılar Grubu'na üye Barry S.Komm ve Rochester Maine-Mayo Kliniği'nde görevli F.Eriksen, 'osteoblast' diye adlandırılan kemik yapısını meydana getiren östrojenli hücrelerin kendi bileşim yerlerinin -reseptor- bulunduğunu göstermişlerdir. Buna benzer 'reseptor'lar bilhassa cinsel hormon hücrelerinin içinde bulunmaktadır. Komm, bundan hareketle görevini yerine getirmesi için osteoblast, yani kemik yapısında bu-

Gözenekli kemik dokusunun yol açtığı kamburluk.

lunan östrojenli hücrelerin doğrudan doğruya östrojene ihtiyaç duydukları açıklamıştır.

Mayo Kliniği araştırmacıları, kemiklerin sadece belli bir miktar hormon ihtiyaçlarının bulunduğu kanıtlamışlardır. Buna göre östrojen fazlalığının kemik dokusunu daha da sertleştirdiği aklı gelmemelidir.

Şüphesiz, adet kesilme döneminden sonra rastlanabilen östrojen eksikliği, 'osteoporos' hastalığı için tek sebep değil. Organizmada kalsiyum eksikliğine yol açan yetersiz beslenme, aşırı hareketsizlik veya ölçsüz alkol ve nikotin alınması da iskeletin sertliğini sağlayan minerallerden yoksun bırakıyor ve kemiklerin gözenekli olmasına yol açıyor.

GEO'dan çev.: Hidir CAN

bunlarda da mevcut olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Bunlara bulaşmış olan kimse, vücudunda bunları yok edecek antikorlar üretmektedir. Halbuki, bütün türlerdeki ısı şoku proteinleri birbirine çok benzeyen bir yapıya sahiptir. İşte bundan, insana ısı şoku proteinlerini aşılıyarak, ona bütün bakteri ve parazitlere karşı bağışıklık kazandırmak düşüncesi doğmuştur.

Şu var ki, böyle bir aşı iki taraflı bir kılıç olabilir. Bunun sebebi, böylelikle uyarılmış olan antikorların, vücudun benzer yapıları ısı şoku proteinlerine de sal-

dirabileceğidir. Zaten belki de birçok otoimmün hastalığın temelinde de bu yatmaktadır.

O halde, bu moleküller ve vücuttaki faaliyetleri hakkında şimdikinden daha ayrıntılı bilgi sahibi olmamız gerekecektir. Gene de, hücre ve molekül biyolojisindeki dev adımlar sayesinde, hücrenin en önemli sırlarından birini çözmek üzere olduğumuzu söyleyebiliriz.

**Sciences et Avenir'den kısaltarak çev.:
Dr. Ergin KORUR**